

En återblick

Nedtecknat av
Per Åke Björlin

Som säkert alla Kamrater känner till startades klubben 1920, och har i år kommit till den aktningvärda åldern av 90 år. Vid klubbens 30 års jubileum 1950 gavs det ut en liten jubileumsskrift i endast 5 ex, och jag tyckte det skulle passa att förmedla något av dess innehåll just i år, jubileumsåret. Att inte tiderna har förändrats nämnvärt förstår alla när vi läser första sidans text som här följer.

”Här ovan skulle varit tidningens vanliga vinjett och sidan skulle fyllts av en ledande artikel med manande ord till jubilerande Kamrater. Men – som Ture Nerman säger om ’Den vackraste visan i världen’ det kom aldrig på prant. Varför? Första sidan är nästan tom, ett fält för gissningar. Även på följande sidor vittna vita rutor om uteblivna bidrag”.

Trots allt kom det en hel del bidrag till jubileumsskriften. Det mesta är direkt avskrivet av denna skrift, och från Kamrat-Schack 1950, därför det ålderstigna språkbruket.

1920-1950

Detta är en återblick över klubbens historia, som går tillbaka till födelseåret 1920. Mycket har hänt under denna tid, feta år ha växlat med magra, medlemsantalet har stigit och sjunkit, framgångar och förluster ha skiftat som väder. Under många år går det mörka molltoner genom alla årsberättelser: Dålig ekonomi, dålig lokal; Men alltid har det ordnat sig och nog kommer det att ordna sig allt framgent, så länge klubbens största tillgång icke försvinnas, den tillgång som heter KAMRATANDAN!

NÄR KAMRATERNA BÖRjade

Ivar berättar!

En av de första dagarna i oktober 1920 höll en av Telegrafverkets tjänstemannaföreningar ett sammanträde i Telegrafhuset. Detta var ju i och för sig ingenting märkvärdigt, och skulle varit helt utan intresse för Kamraternas medlemmar, om icke just vid detta sammanträde behandlats något, som senare fick stor betydelse för Göteborgs schackliv.

Inbjudare till sammanträdet var den inom schackkretsar senare så välkände Herman E.

Schweitz, och kvällens diskussionsämne var bildandet av en schacksammanslutning. Det beslöts utlysa ett möte och detta hölls i Arbetareföreningens hus den 13 oktober, vilket alltså är datum för klubbens stiftande. Schweitz valdes självfallet till ordförande och som sådan kom han också att fungera under så gott som hela sin göteborgstid.

I protokollet från konstituerande sammanträdet finnes, förutom mötesfrågorna och ordförandens simultanmatch, antecknat att det i mötet deltog en stor telegrambärare. De äldre medlemmarna med hågkomster från denna tid får nog osökt den populära Landala Nilsson i tankarna. Denne representerade som bekant vår klubb och var icke direkt småvuxen. Men trots att han i dubbelt avseende var en av klubbens största spelare var det nog icke honom sekreteraren avsåg, utan det var snarare så, att ett ord bortfallit ur meningen. Det skulle nämligen stått att ”i mötet deltog en stor del telegrambärare”, vilket ger meningen en vidare innebörd. Telegrambärarna blevo sedan ypperliga spelare, av vilka jag utom förutnämnda Ivan Nilsson och problemisterna Folke Malmer och Frans Andersson kommer ihåg Folke Ammerfeldt, Robert Gustavsson m.fl.

Klubbens första tillhåll var det dåvarande Terrass-Caféet, som var beläget ett par trappor under vår nuvarande lokal. Här var icke någon lång uppehållsort, utan tämligen snart flyttade vi till Café La Reine på Linnégatan 13. Här var det så lågt till taket, att vanliga människor endast sittande kunde vistas i rummet och då med huvudet ödmjukt böjt.

Det skull föra för långt att här räkna upp alla lokaler som klubben gästade under sin ambulerande tillvaro. Men ofta, allt för ofta, lastades klubbens få tillhörigheter på en förhyrd dragkärra medan någon pliktrogen styrelseledamot placerades mellan skalmarna och fick en ny adress viskad i sitt öra.

Under de 25 år, som jag tillhört styrelsen, har jag vid sammanträdena sett många nya ansikten. Men av dem, som voro kvar år från år, står Herman Schweitz främst i mitt minne. Schweitz var mannen om vilken det sades, att han genom sitt intresse för schack gjorde andra

intresserade. Utan överdrift kan man påstå, att han varit klubbens främste organisatör och att han var den, som främst bidrog till att klubben redan på ett mycket tidigt stadium skördade stora framgångar. Förutom Schweitz har det varit många flitiga medarbetare, och jag vill nämna Bertil Asservik, som ju även hedrats med förbundsuppdrag, samt Gösta Lundqvist, vilken efter många kassörsår nu sitter som ordförande. Gunnar Nilsson, skötte materialen under många år, och Ragnar Gustavsson, som var finansminister under de värsta åren i klubben.

Få äro nog de spelare, som på ett värdigare sätt representerat sin klubb än vad Eric Jonsson har representerat oss. Med undantag av det första året har han försvarat Kamraterna vid första bordet. Försvarat är kanske icke rätta ordet, då det i regel varit Eric som varit den anfallande. Att resultatet blivit positivt behöver väl icke särskilt sägas ut. Men det är icke enbart som en utomordentlig god spelare han gjort sig känd. Hans försynta och trevliga uppträdande har åt klubben skapat en good will, som icke nog kan uppskattas.

Av övriga minnen är det särskilt de många strandhugg klubben gjort i landsorten, som väcka angenäma tankar, särskilt då de många resorna till Varberg med Påskberget och Getterön! Även Jonsered gästade vi ofta under klubbens första år och trevliga värdar hade vi då i John Gustavsson och Oskar Aronsson, bägge nu rättrogna Kamratmedlemmar!

Sättaren väntar på manus och Chefredaktören står hotfull med blåpennan i hand! Ingenders uppsyn är ägnad att skapa inspiration! Jag slutar därför med att tillönska alla i Kamraterna: EN GOD FORTSÄTTNING!

Ivar.

30- ÅRS-KRÖNIKA

1920 – 1921:

Onsdagen den 13 oktober 1920 bildades klubben vid ett möte i Arbetareföreningens

K-sal . 37 medlemmar anslöto sig.

Namnet var först Schack-Sällskapet Kamraterna, men vid registreringen ändrades detta till Schackklubben Kamraterna. En del röstade för namnet "Solon", men majoriteten ansåg att det vid matcher skulle bli bättre med gemensam, kamratlig insatts än solon. I den

första styrelsen var H.E. Schweitz ordförande, K.G. Liljeström sekreterare och Sven A. Svensson kassör. Spellokal var café La Reine på Linnégatan. 32 man spelade turnering och Robert Gustavsson blev den förste klubbmästaren. Första matchen var även första resan och gällde Kungälv, där det blev stryk med 3-5. Men revansch hämtades senare på säsongen! Debut i B-serien, där de "gamla" klubbarna sannerligen icke lade fingrarna emellan! Serien kan kanske intressera: Majorna 4-16, Lundby 4-16, Klubben 7-13, Manhem 8-11. Oj! Simultanparti förekom även i klubben, ty protokoll från första sammanträdet förmåler: Efter sammanträdet vidtog nachspeil, varvid Schwetz gav simultan mot 4 spelare. Partierna avbröts så småningom, utan resultat!

1921 – 1922:

Spellokal: Götahallens Café och café Kungsgatan 6. Samma styrelse och 52 medlemmar i klubben. Livlig verksamhet: 38 man i huvudturneringen. Eric Jonsson klubbmästare. Resor till Jonsered och Alingsås, simultan av Carl Berndtson, Kinnmark, Liss Karlsson och Söderqvist, problemtävling och blixturnering. Många matcher och i B-serien 8½ poäng mera än i fjol. Seger mot Schackklubben.

1922 – 1923:

Spellokal: Cafét Kungsgatan 6 och Kronan Kaserntorget. Samma styrelse och 51 medlemmar. 42 man i turneringen och Jonsson åter klubbmästare. Många matcher, resa till Trollhättan åter 8½ poäng bättre i B-serien, vilket gav 3:dje-platsen. Simultan av Nyholm.

1923 – 1924:

Spellokal: Förbundet, Skeppsbron 1. 52 medlemmar, Schweitz ordf. , Ivar Jacobsson sekreterare och V. Wiberg kassör. Minskat turneringsdeltagande , Jonsson klubbmästare. Han kvalificerar sig till mästartklassen i Göteborg och blir svensk mästare på kongressen. I B-serien blir det segrar mot Manhem med 10½-9½ och mot Lundby med 16-4!

1924 – 1925:

Lokal: Royal, S. Allégatan och Förbundet, Ö. Hamngatan 18. 47 medlemmar och samma styrelse. Jonsson klubbmästare. Simultan av Nyholm. Resa till Varberg. Debut i Aserien,

där seger mot Majorna med 5-1 och oavgjort mot Lundby och Sällskapet bara räcker till 5:te plats bland 6 lag. Jonsson vinner Göteborgsmästerskapet Femårsjubileum med festskrift, Schweitz och Liljeström bli hedersledamöter.

1925 – 1926

Lokal: Förbundet, Ö. Hamngatan 18. 47 medlemmar, Schweitz ordf., Ivar Jacobsson sekr. och Hj. Winberg kassör. Ivan Nilsson "Landala" klubbmästare. Jonsson vinner Göteborgsmästerskapet. Alexandersson och Ivar Karlsson kvalificerar sig till mästartkl. Göteborg. Föredrag av Allan Nilsson och Frank Dahlberg. Klubben deltagar i A,B och C-serien. 27 (!) matcher spelas under året. Resa till Varberg.

1926 – 1927:

Lokal: Förbundet, Ö.Hamngatan 18. Samma styrelse. Klubbmästerskapet till "Landala". Start i A.B och C-serien, men inga lysande framgångar.

1927 – 1928:

Lokal: Förbundet, Ö. Hamngatan 18. Schweitz ordf. Jacobsson sekr. och Ernst Sauer kassör. "Landala" klubbmästare. Stor propagandatävling med 56 deltagare. Eric J. Vinner göteborgsmästerskapet med Alex som 3:a. Eric landslagsrepresentant i olympiaden i Haag. Klubben tar 3:djepris i Majornas Jubileumsserie bland 6 lag. Detta var det första lagpris klubben erövrar. Resa till Varberg.

1928 – 1929:

Spellokal: Förbundet, Lorensbergsg 6. Samma styrelse. Eric Jonsson klubbmästare. Deltagande i A, B och C-serierna. Resor till Kinna, Lerum och Varberg.

1929 – 1930:

Spellokal: Förbundet, Lorensbergsg. 6. Styrelse: Schweitz ordf. Jacobsson sekr. och A. Carlström kassör. Elof Olsson klubbmästare. Karl Ekstedt kvalificerar sig till Göteborgs mästarteklass. 10-årsjubileum avhålls utan särskilda arrangemang. Resa till Varberg.

1930 – 1931:

Spellokal: Förbundet, Lorensbergsg. 6. Styrelse: Samma: Klubbmästare: Lennart Bülow Deltagande i A- och B-serierna. I A-serien delade vi 2-3 pris efter segrar mot

Majorna, Manhem och Lundby samt oavgjort mot Sällskapet. Bästa prestation: Ordinarie lag i alla matcherna! Resa till Varberg.

1931 – 1932:

Lokal: Förbundet, Gamla Högskolan. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Alexandersson. Nedgång i turneringsdeltagandet. Resor till Varberg och Jönköping.

1932 – 1933:

Spellokal: Gamla Högskolan Styrelse: Ivar Jacobsson ordf., Asservik sekr. och Ragnar Gustavsson kassör. Klubbmästare: Alexandersson. Deltagande i A- och B-serierna. Resa till Varberg

1933 – 1934:

Spellokal: Gamla Högskolan. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Alexandersson. Ragnar Gustavsson kvalificerar sig till mästarteklassen i Göteborg och tar sedan titeln svensk mästare i Falun. Eldsvåda i klubblokalen, inventarierna brinna upp. Klubben på uppåtgående. (Var försäkringen hög???)

1934 – 1935:

Spellokal: Gamla Högskolan. Styrelse: Schweitz ordf., Ivar Jacobsson sekr., och Asservik kassör. Klubbmästare: Alexandersson. Eric J. vinner göteborgsmästerskapet. Alex på vippet att bli svensk mästare i Härnösand – delar 1 – 3 pris. Klubben deltar i 4 klasser i lagtävlingarna och blir 2:a i klass 1 och vinner klass V. 26 matcher under året, resa till Varberg. 15 – årsjubileum.

1935 – 1936:

Spellokal: Gamla Högskolan och Stora Badhusgatan 6. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Allan Olsson. Eric J. vinner göteborgsmästerskapet med 11½ poäng av 12 möjliga. Resa till Varberg.

1936 – 1937:

Spellokal: Stora Badhusgatan 6 och Hemmets matsalar, Ö. Larmgatan 6. Styrelse: Samma Klubbmästare: Alexandersson. "Alex" blir svensk mästare i Stockholm utan att förlora ett parti. Eric Jonsson spelar matcher mot Fine, USA, Landau, Holland och Reshewsky, USA. Spelar med landslaget i nationstävlingarna i Stockholm. Klubben är med i 3 klasser i

lagtävlingarna samt vinner en triangelserie mot Amatörerna och "23"-orna. Resa till Varberg.

1937 – 1938:

Lokal: Hemmets matsalar samt Lundbergs Café, Stora Nygatan 26. Styrelse: Samma Klubbmästare: Eric Jonsson. Dåligt deltagande i turneringarna. Seger i triangelmatch mot Amatörerna och "23". Resa till Borås och seger över Fenix.

1938 – 1939:

Lokal: Lundbergs Café och Café Broadway Stora Nygatan 3. Styrelse: Asservik ordf., Ivar Jacobsson sekr. och Gösta Lundqvist kassör. Klubbmästare: Ragnar Gustavsson. Schweiz blir hedersordförande. 3:a i Förbundets lagserie, men Manhem slår ut oss i Lundbys jubileumsserie. Resa till Varberg.

1939 – 1940:

Spellokal: Broadway, St. Nygatan 3. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Ragnar Gustavsson. C.E. Liedquist till Gbgs mästartklass. Eric J. 3:a i en turnering efter Flohr och Spielmann. Alex "cupmästare" och oldboysmästare i Förbundet. Seger i triangelserie med "23" och Amatörerna i anledning av Amatörernas jubileum. Resa till Borås och oavgjort mot Fenix. 20-årsjubileum i beredskapen tecken.

1940 – 1941:

Spellokal: Broadway, Stora Nygatan 3. Samma styrelse och 32 medlemmar. Klubbmästare: Eric Jonsson. Deltagande i Förbundets lagtävlingar klass 1 och reservlagsserie. 2:drapris i bägge. Seger över "23" och Amatörerna i en triangelserie. Resa till Alingsås.

1941 – 1942:

Spellokal: Broadway samt Orion, Vasag. 5 Styrelse: Samma. Klubbmästare: Eric Jonsson. Åke Jyfors kvalificerar sig till Gbgs mästartklass och blir sedan svensk mästare i Östersund. Eric J. tar Göteborgsmästerskapet för 6:e gången.

1942 – 1943:

Spellokal: Orion och Förbundet Mellang. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Arne Tilander. 17 matcher under året. Seger i

Förbundets lagserie och reservlagserie. Seger i triangelmatch mot "23" och Amatörerna. De stora triangelmatcherna mot Manhem och Lundby börja. Första serien med seger mot Lundby och nederlag mot Manhem. Resa till Uddevalla.

1943 – 1944:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Asservik ordf., Flink sekr., Lundqvist kassör. Klubbmästare: Flink. Alex särspekar mot Frank Dahlberg om GM, men förlorar. Nils Ericsson kvalificerar sig till mästartklassen i Göteborg. Ardbning blir svensk mästare i Lidköping. Första triangelserien mot Lundby-Manhem avslutas genom att vi vinna vandringspriset.

1944 – 1945:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Nils Ericsson ordf., Olof Elfstrand sekr. och Lundqvist kassör. Klubbmästare: Eric Jonsson. Klubben 2:a i Förbundets lagserie, 3:a i reservlagserien. Den 2:dra triangelserien inledes med förlust mot Manhem och oavgjort mot Lundby. Men vi blir jumbo i Amatörernas jubileumsserie! Vårt 25-årsjubileum celebreras med en påskturnering. Stormästare Stoltz segrar. Eric och Alex dela 2-3 pris. Ytterligare utombys deltagare: "Järpå".

1945 – 1946:

Lokal: Förbundet Mellangatan 1. Styrelse: Samma. Klubbmästare: Eric Jonsson. Eric med i landskamp mot Finland. Han missar ett nordiskt mästerskap i Köpenhamn genom att i ett anfall av schackblindhet åka på en s.k. "skomakarematt"! Klubben vinner årets triangelserie. Rekord i bortamatch: Elfstrand trummar ihop 49 man, som resa till Borås och slå Fenix med 27-22. Dessutom voro vi i Falkenberg och spelade pokalmatch mot Hallands Schackförbund. I anledning av det fullbordade jubileet utdelas klubbens guldmärke till 6 och silvermärket till 7 medlemmar.

1946 – 1947:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Samma. 81 medlemmar. Klubbmästare: Åke Jyfors. Nils Bonander, Bertil Gedda och Olof Wennberg kvalificerar sig till Göteborgs mästartklass. Oskar Aronsson blir svensk mästare. Eric Jonsson vinner Förbundets "blix" och är med landskamper mot Danmark

och Finland. Klubben vinner Förbundets lagserie. Och reservlagsserien. Och triangelserien. Och Walhallas "blix" för 15-mannalag! Resor till Lerum och till Kungsbacka, där nyvordne svenske mästaren Aronsson får 0 poäng mot en Qvinna!

1947 – 1948:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Nils Ericsson ordf., Elof Olsson sekr. och Lundqvist kassör. Klubbmästare: Eric Jonsson. 86 medlemmar i klubben. I triangelserien vinner Lundby och vi bli jumbo, trots seger över Manhem. Ragnar Gustavsson vinner Majornas jubileumsturnering i synnerligen förnämligt sällskap. Klubben spelar sin hittills största match. Vi spela för 50:de gången mot Manhem och möta upp med 60 man, som segrade med 31½-28½. Alla spelare, funktionärer och åskådare fingo betala inträde och överskottet av matchen tillföll Europahjälpen. Vidare hade vi en resa till Falkenberg för match mot Hallands Schackförbund.

1948 – 1949:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Alexandersson ordf. Elof Olsson sekr. och Lundqvist kassör. 76 medlemmar i klubben. Klubbmästare: Alexandersson. Alex särspekar mot Laurine om GM-titeln, men förlorar. Klubben blir 2:a i Förbundets lagserie och 2:a efter Manhem i triangelserien, där vi vann storseger mot Lundby. Tidningen Kamrat-Schack börjar utkomma.

1949 – 1950:

Spellokal: Förbundet, Mellangatan 1. Styrelse: Samma. 79 medlemmar. Klubbmästare: Bertil Gedda. Gustaf Persson kvalificerar sig till Göteborgs mästareklass och ytterligare kamratspelare särspeka om samma uppflyttning, men ingen av dessa lyckas. Eric Jonsson vinner Lerums jubileumsturnering och en internationell turnering i Aabybro. Är med i landskamp mot Jugoslavien. Den 2:dra triangelserien avgöres med att Manhem tar sin 3:dje inteckning i GP-kannan. Vi 2, Lundby 1 inteckning. Det första D.M. för lag i Göteborg spelas med 5 startande lag. Efter en intensivt spännande serie lyckades vi komma ½ individuell poäng före Manhem, därmed tagande det första DM:et och dessutom

kvalificerande oss till Allsvenska schackserien, där det annars är så gott som enbart distriktslag som får vara med. Och så hade vi en resa till Falkenberg och ledo ett snöpligt nederlag mot Halland Schackförbund. En illa förberedd resa! Detta är alltså det huvudsakliga i klubbens 30-åriga historia. Mycket har måst utelämnas, något har glömts och en del har väl missuppfattats. Men det som står där bör vara tillräckligt, för att alla Kamrater skall förstå att de tillhöra en klubb med historia och tradition. Själva må de draga försorg om, att det blir en stolt fortsättning på klubbens historia!

Under dessa första trettio åren mötte Kamraterna en hel del andra lag i matcher, många är för oss i dag helt okända.

Agnesbergs SK, Alingsås SS, SS Amatörerna Dala SK, SK Fenix, Gamlestadens SS Götaverkens SK, Göteborgs SS, Hallands SF, Harestads SK, Jonsereds SS, Jönköpings SS, Kroksläts SS, Kungälvss SS, Landala IF, Lerums SS, Lindholmens SS, Lundby SS, Majornas SS, SS Manhem, Marielunds SK, Mölndals SS, Olskrokens SS, Polismännens SK Schackklubben Gbg, SS Springaren, Spårvägens SK, SS Tornet, Trollhättans SS, Uddevalla SS, Varbergs SS, Walhalla SK, SK Wega, SK Wiktor, Örlogsdepåns SK, SS 1917, SS 1923, SS 1933.

Följande spelare har spelat mera än 100 matcher för klubben:

Eric Jonsson	183 matcher
Harry Alexandersson	176
Ivar Jacobsson	173
Ragnar Gustavsson	155
Allan Olsson	142
Nils Ericsson	129
Ivar Karlsson	117
Bertil Asservik	105
Viktor Wiberg	101

Följande spelare har tagit mest poäng för klubben:

Eric Jonsson	120½ poäng
Harry Alexandersson	111½
Ivar Jacobsson	97
Ragnar Gustavsson	84
Nils Ericsson	69½
Allan Olsson	67½
Ivar Karlsson	67½

Här kommer ett bidrag från Kamrat-Schack, två problem konstruerade av Lennart Larsson Kamraterna, och det är inte utan att man funderar på om det kan ha varit samma Lennart Larsson som var en känd problemkonstruktör från Lerum. Under denna tid var Lerumsspelarna stjärnregistrerade för Kamraterna.

X A B C D E F G H Y

8- + - + - + - + (

7+ - + K p - + r '

6- p - + P + - v &

5+ - + k N - p - %

4R + - P p + - + \$

3+ - + - P - + - #

2- + n + - + - W "

1+ - + - + - + - !

x a b c d e f g h y

Vit sätter matt i två drag

X A B C D E F G H Y

8- w - t - n l + (

7+ p + - W - + - '

6- R - n - + - R &

5P - k p + - + - %

4- + P + - + - + \$

3+ - t p P - + - #

2- N - + - + L k "

1+ - + - + - + - !

x a b c d e f g h y

Vit sätter matt i två drag

PARTIAVDELNINGEN.

Som första parti i vår partiavdelning kommer nedanstående Sicilianare, spelad i korr. stadsmatchen Åbo-Göteborg. Partiet är glosserat av Eero Böök.

Parti nr. 1

SICILIANSKT.

L. Merjanto

Åbo

1. e4 c5
3. d4 cxd4
5. Sc3 e6

Arne Svensson

Kamraterna

2. Sf3 d6
4. Sxd4 Sf6
6. Le2 a6

7. a4 Dc7 8. 0-0 Ld7

9. f4 Sc6 10. Le3 Le7

11. De1 Sxd4

Här borde 11.- Sb4 beaktats.

12. Lxd4 Lc6

Bättre är 12.- e5. Nu får vit angreppschanser.

13. e5 Sd7 14. Lf3 Lxf3

15. Txf3 d5 16. f5 Lc5

17. Lxc5 Dxc5+ 18. Kh1 d4

Svart vinner en bonde, men vit har kompensation i bättre utveckling.

19. fxe6 fxe6 20. Se4 Dxe5

21. Dh4 h6 22. Ta-e1 Dd5

23. Tf5 e5 24. Dh5+ Kd8

25. Tf7 Tf8

Vits svaghet å första linjen ger svart möjligheter till motspel.

26. Txf8+ Sxf8 27. c4 Da5

28. Tf1 Sd7 29. Dg6 Dxa4

30. Dd6 Kc8 31. Tf8+ Sxf8

32. Dxf8+ Remis.

Vit är tvungen att hålla remis genom evig schack, då svart hotar konsolidera sin ställning och övergå till vinstspel. I partiet har angrepp och motangrepp balanserats på ett mycket elegant sätt.

(Anm. Av Eero Böök)

Parti nr. 2

SICILIANSKT.

Eric Jonsson

Oscar Nilsson

1. e4 c5

2. Sf3 Sc6

2. d4 cxd4

4. Sxd4 e6

5. Sc3 Lb4

6. Sxc6 bxc6

7. Ld3 Sf6?

Ett dåligt drag, varigenom svart får utsiktslöst spel. Varianten är ganska utförligt behandlad i Collijns lärobok, och förmodligen väl känd av hr. Jonsson som, vad vi erfarit, flitigt öst ur denna vetandets brunn. Gack och gör sammanledes! Det bästa för svart är 7.-d5.

8. e5 Sd5

9. Dg4 Kf8

Läroboken föreslår istället 9.-g6 vilket väl också är bättre.

10. 0-0 Lxc3 11. bxc3 Da5

Egentligen är väl ej heller detta drag så gott, men i denna ställning äro nära nog alla drag mer eller mindre dåliga.

12. Dh4 La6

13. c4 Se7

14. Dd4!

Vit är tydligen inte alls främmande för hur en sådan ställning skall behandlas.

14. c5

15. Dxd7 Td8

16. Dxa7 Sc6

17. Ld2!

Denna räddningsplanka hade vit uppenbarligen i bakfickan, när han ”hoppade i” med 15. Dxd7.

17. Dxd2

18. Dxa6 Se7 19. Ta-d1 Dc3

20. Le4! Txd1? 21. Da8+ Uppgivet.

Parti nr. 3

MINIATYRPARTI

”Nedanstående parti var ”final” i klubbens 3:djeklassturnering 1932 och spelades i Gamla Högscholan.

SICILIANSKT.

Karl Berg		Bertil Asservik	
1. e4	c5	2. f4	e6
3. Sf3	Sc6	4. d4	cx d4
5. Sxd4	Lc5	6. Le3	Db6
7. Sxc6	Lxe3	8. Se5	Lf2+
9. Ke2	De3 matt.		

2. f4 i Sicilianskt är spelbart, men fortsättningen visar att grov misshandel av en hederlig öppning alltid varder bestraffad”.

TEORI.

På partiavdelningen komma vi ävenledes att behandla nyare, teoretiska rön och enkannerligen främst sådana öppningar där kamratspelare gjort en mera uppmärksam insats.

Det ligger då nära till hands att en sådan serie inledes med CARACANCA – dagens mest aktuella öppning – som tack vare vår Svedles uppmärksammade femminuterspartier mot Jonsson, Jyfors (Ticketackavarianten), Alexandersson (Alexvarianten) m. fl. ånyo kommit i ropet. Ty Caracanca är ingen teoretisk nyskapelse, som väl många spelare äro benägna att tro. Nej, denna gedigna öppning har djupa rötter i schackets historia.

Sålunda omtalas, att redan år 516 f. Kr. använde sig Agaton Khan, dåvarande führer av Mysore, av denna öppning i sina omtalade 25-örespartier mot persiske stormoguln Chi Khan. Tack vare att han behärskade öppningen till fulländning lyckades han vinna icke blott damen utan jämväl hela haremet från Chi Khan och den stackars persern blev av med icke blott hela hårdvalutan utan också alla sina persienner. Ur språkhistorisk synpunkt är det ganska intressant att konstatera, att ett från detta tillfälle stammande uttryck fortlever i modern tid! Det säges att en kortspelare är chikan när han saknar klöver.

Öppningens historia kan följas genom sekler. Sålunda torde den ryktbara (!) trojanska hästen

direkt åsyfta öppningens Sc3. Den bekanta episoden då hellenske mästaren Archimedes, ropande på sin hustru Heureka, fällde de bevingade orden ”Jag har funnit det” torde kunna förklaras med, att Archimedes, spelade fickschack i badkaret, kommit på den numer allmänna ”avtvättningsvarianten”. I Torsten Tegnér’s sköna strofer om partiet mellan nordiska mästarna Björn och Fritjof kan kännaren av Caracanca utan svårighet identifiera ”Kneckedeckvarianten”.

I modern tid ha de icke alldeles obekanta spelarna Lasker från Tyskland och Capablanca från Cuba lamslagit en schackvärld tack vare sina djupgående kunskaper i Caracanca. Det talades t.o.m. om att utöka brädet rutantal för att därmed eliminera öppningen.

Läroboksförfattarna ha däremot samtliga sorgfälligt förbigått öppningen möjligen beroende på ytliga kunskaper eller också att de först vill vinna avsättning för redan tryckta upplagor av Damgambit, Spanskt och liknande, mindervärdiga öppningar. Slurkens matadorer skola dock sörja för att öppningens renässans ej går obeaktat förbi.

Parti nr. 4

CARACANCA

Erot Eldeves		F. Orsbergski	
Kamraterna		Slurken	
1. b3	e5	2. Lb2!	Sc6
3. e4	a6	4. Sc3	Lb4
5. d4	Sf6	6. d5!	

Vit har fått upp en av de många grundställningarna i Caracanca. En av huvudprinciperna i öppningen är att aldrig ”gå på poäng” och snegla på bondevinster, utan hela tiden gå på knock out á la Walcott.

6. -	Se7	7. Ld3	Lxc3
8. Lxc3	d6	9. Sf3	b5
10. Ld2	0-0	11. Lg5!	

Vit inviterar till Alexvarianten, men svart undviker att göra h6.

11.-	Sh5	12. Dd2	f6
13. Le3	Sg6	14. g3	Lg4
15. Sg1!			

En ypperlig plats för springaren! Hemma i stallet står den väl skyddad av tornet på h1.

15.-	h6	16. f3	Ld7
17. Lxh6!!			

Svart har känt ångest som en 40-talist och gör vad som helst för att undfly den beryktade

”kneckedeckvarianten”. Med påföljd, att han hamnar rätt i fördröjda ”Alexvarianten”

17. - gxh6 18. Dxb6 Kf7

Trots allt är svart oblyg nog att försöka med en fälla om Dxb5 så damförlust efter Th8! Men allt detta har vit naturligtvis sett, när han offerade på h6.

19. 0-0-0

Förbereder ett nytt glänsande offer. En icke kännare av Caracanca hade här lätt låtit förleda sig att spela det skenbart starkare Se2.

19. - Th8 20. De3 Sxg3

21. hxg3 Txb1

Vit har lyckats i sin avsikt att deplacera det svarta tornet. Nu begynner en oemotståndlig bondestorm.

22. f4! exf4 23. gxf4 De7

24. e5! Th4 25. e6+ Lxe6

26. dxe6+ Kg7 27. Lxg6 Kxg6

28. Dg4+

En kraftig ”smull”! Svart leder på poäng men har redan något glasartat i blicken.

28.- Kh5 29. Td5+! f5

Ett bondeoffer för att rädda tornet på h5.

Fåfång möda!

30. Txf5+ Kh6 31. Tf7! Och svart gav upp det alltsedan 2:dra draget hopplösa partiet.

Se, det var en riktig Caracanca, skulle danske mästaren H.C. Anderssen sagt!

BREVLÅDA

”Lösnummer” Roligt att höra att Ni gillar vår tidning. Men ännu är det nog för tidigt att kalla den för världens bästa schacktidning.

”Slurman” Nej, Svedle sitter icke vid första bordet i Kamraterna.

”Vadhållaren” Jo, vid ett per tillfällen ha Kamraterna förlorat mot Manhem.

”En som etc.” Nej Aronsson vann icke damen utan förlorade mot damen i Kungsbacka.

”Korpplayer” Står Er kung i schack och icke kan flyttas, så torde det betyda att Ni förlorat partiet.

”Yrkesman” Nej det är endast på klubben, som Torsten Persson är vit ibland.

(Anm. Torsten Persson var sotare)

”Oskyldig” Uppbörds mannen borde icke kunna neka att emottaga medlemsavgifter, som erläggas i förskott, även om det rör sig om stora belopp.

”Observatör” Kan man kalla en bysthållare för pattställning?

REDAKTION

H. Alexandersson, Bertil Asservik och Elof Olsson.

Till sist

Så lär oss spelet noga att besinna den yttre maktens bräcklighet och gränser, att tankens rymd, som ofördunklad gläns, själv är en seger och ett mål att vinna.

Bertil Gedda

PS

En fråga som ofta ställs är. Var det bättre förr? I nästa samtliga fall måste svaret bli. Nej! Men vad vi finner i trettioårskrönikan är 6 nya, för mig helt okända svenska mästare! Och tänk, en sån sak som att få läsa den egna klubbtidningen tryckt på papper, och slippa stirra in i en datorskärm. Detta var i vart fall bättre förr.

Per Åke Björlin
(kursiv text i artikeln)